

4. Математика в афоризмах, цитатах і висловлюваннях / Укладач Н.О. Вірченко. – К.: Вища школа, 1974. – 272 с.
5. Прудников В.Е. Русские педагоги математики XVIII-XIX веков / В.Е. Прудников. М.: Учпедгиз, 1956. 640 с.
6. Скаткин М.Н. Формализм в обучении / М.Н. Скаткин // Педагогическая энциклопедия: В 4-х т. – Т. 4 / Гл. ред. И.А. Каиров и Ф.Н. Петров. – М.: Советская энциклопедия, 1968. – С. 535.
7. Семененко А. Моніторинг якості освіти учнів 9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва / А. Семененко // Математика в сучасній школі. – 2012. – №1. – С. 10-14.
8. Хинчин А.Я. О воспитательном эффекте уроков математики / А.Я. Хинчин // Повышение эффективности обучения математике в школе. – М.: Просвещение, 1989. – С. 18-37.
9. Швець В. Міжнародна науково-практична конференція / В. Швець // Математика в школі – 2011. – №11-12. – С. 49-53.

Володимир Кондель

ОЦІНКА І МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОПАНУВАННЯ СТУДЕНТАМИ КУРСУ «ПРОЕКТУВАННЯ ШВЕЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ»

Розвиток освіти в Україні потребує нових орієнтирів, які базуються на розумінні, що вища освіта перетворюється на глобальне підприємство, зокрема, формування нової стратегічної мети вищої школи, яка включає в себе побудову конкурентоспроможної економіки, заснованої на високоякісних знаннях, підвищення зайнятості населення та зміцнення соціальної єдності суспільства. Саме тому основними завданнями сучасної освіти є створення умов розвитку мобільності громадян з можливістю працевлаштування; посилення міжнародної конкурентоздатності як національної, так і європейської систем вищої освіти; змагання з іншими системами вищої освіти за студентів; вплив на світовому ринку освіти, кошти й престиж; формування й зміцнення інтелектуального, культурного, соціального й науково-технічного потенціалу; досягнення сумісності систем вищої освіти, а також зростання ролі університетів у розвитку національних та європейських культурних цінностей [3, с. 99]. Виконання цих завдань неможливе без модернізації управління, контролю якості освіти, одним із механізмів яких є моніторинг [5, с. 36] з наступними складовими: рівень знань студентів, якість методів навчання і виховання (організації та мотивації пізнавальної діяльності, контролю за здійсненням навчальної діяльності), засвоєння та дотримання моральних норм.

Моніторинг якості підготовки фахівців на будь-якому етапі – це одночасно і перевірка якості діяльності викладача, якості організації навчального процесу, основним результатом якого виступає комплексна підготовка висококваліфікованого фахівця до самореалізації у суспільстві. Моніторинг можна проводити на таких рівнях:

- 1) викладач – кафедра – факультет – університет;
- 2) студент – група – курс – факультет;
- 3) навчальна дисципліна – цикл підготовки – навчальний план.

Моніторинг якості освіти містить відстеження, діагностику, прогнозування результатів діяльності учасників навчально-виховного процесу. Основним завданням моніторингу є отримання об'єктивної інформації про якість освітнього процесу шляхом проведення як внутрішнього, так і зовнішнього контролів відповідно до завдань державної політики в галузі освіти, під час яких дається оцінка стану та результатів навчальної діяльності, рівню навчально-методичного, матеріально-технічного та кадрового забезпечення навчального процесу. Моніторинг може включати опитування різних груп респондентів, тестування, проведення контрольних робіт тощо [4].

Для проведення якісного моніторингу на рівні «студент – група – курс – факультет» і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої школи розроблено

«Методичні рекомендації щодо порядку і критеріїв оцінювання результатів навчання у Полтавському національному педагогічному університеті імені В.Г. Короленка», затверджені протоколом вченої ради університету № 4 від 31.10.2019 р. [2]. Ці рекомендації містять шкалу та критерії оцінювання, які передбачають основні вимоги до рівня досягнення запланованих результатів навчання та сформованості загальних та предметних компетентностей у студентів за 100-бальною шкалою ECTS, а також основні положення щодо проведення поточного (результати роботи на аудиторних заняттях і виконання самостійних завдань) і підсумкового (залік або екзамен) оцінювання результатів навчання [2, с. 3-5], які використовуємо при викладанні дисципліни «Проектування швейних підприємств».

Цю дисципліну студенти 4 курсу факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка опановують за спеціальністю 015.17 «Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)» підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр». Навчальний процес передбачає формування у студентів знань та вмінь з питань проектування швейних підприємств з урахуванням раціонального і комплексного використання матеріальних ресурсів, поліпшення якості продукції, підвищення продуктивності праці на основі принципів безпечності та екологічності виробництва. Слід також врахувати, що дисципліна «Проектування швейних підприємств» вивчається студентами після опанування ними курсів загальноінженерних дисциплін, а саме, «Креслення», «Технічна механіка», «Гідравліка та теплотехніка», а також спеціальних дисциплін: «Матеріалознавство», «Технологічне обладнання галузі», «Технологія швейних виробів», «Професійна та практична підготовка», коли майбутні фахівці мають достатнє уявлення щодо умов їхньої майбутньої професійної діяльності [1, с. 3].

Оскільки студенти в обов'язковому порядку мають бути проінформовані про критерії і порядок поточного та підсумкового оцінювання [2, с. 4], робоча програма дисципліни «Проектування швейних підприємств» містить критерії оцінювання результатів навчання, подані у табл. 1 [1, с. 4-5].

Критерії оцінювання результатів навчання

Таблиця 1

Сума балів, накопичених студентом у процесі вивчення навчальної дисципліни	Рівень досягнення студентом запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни «Проектування швейних підприємств»
90-100	Високий рівень досягнення кожного із запланованих результатів навчання, що забезпечує готовність до подальшого навчання, а саме: 1. Здатність до реалізації креативних рішень в галузі легкої промисловості, використання лідерських якостей для здійснення ефективної та раціональної роботи в навчальному та виробничому середовищі. 2. Відтворення знань про техніко-технологічні процеси виготовлення виробів легкої промисловості в індивідуальному та масовому виробництві.
75-89	Достатній рівень досягнення кожного із запланованих результатів навчання, готовність до подальшого навчання, а саме: 1. Оперування розрахунково-графічними методами та художньо-графічними навичками, необхідними для професійної педагогічної та виробничої діяльності.

	2. Здатність використовувати знання й практичні навички щодо техніко-економічного обґрунтування вибору сировини, матеріалів, устаткування технологічних об'єктів та оптимізації їх функціонування.
60-74	Мінімально достатні для подальшого навчання результати навчання, а саме: 1. Дотримання вимог безпеки праці, виробничої санітарії та промислової гігієни як у професійно-педагогічній діяльності, так і при організації виробничих процесів. 2. Застосування знань про існуючі матеріали, обладнання та технології виготовлення виробів легкої промисловості та практичних навичок при вирішенні професійних задач.
35-59	Рівень наявних результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання, а саме: 1. Знання законодавчих актів, нормативних документів та державних стандартів України у сфері професійно-педагогічної освіти й легкої промисловості на базовому рівні. 2. Створення й реалізація проектів модних показів, здійснення контролю якості організації модних проектів.
0-34	Результати навчання відсутні.

Враховуючи, що на вивчення дисципліни «Проектування швейних підприємств» навчальним планом передбачено 180 годин (або 6 кредитів ECTS), з яких 28 годин лекцій (14 тем), 32 години лабораторних занять і 120 годин самостійної роботи (з них 30 годин – на підготовку до екзамену), запропоновано такий розподіл балів: за самостійне опрацювання теми і проходження поточного контролю на лабораторному занятті студент отримує максимум 3 бали (2 бали – за аудиторну роботу, 1 бал – за самостійну роботу); за модульні контрольні роботи – по 4 бали (для змістових модулів 1 і 2) і по 5 балів (для змістових модулів 3 і 4). Це означає, що максимально за самостійне опрацювання всіх тем і поточний контроль студент може отримати 42 бали, за модульні контрольні роботи – 18 балів, за екзамен – 40 балів, що у підсумку складає 100 балів (табл. 2).

При проведенні поточного контролю з кожної теми за аудиторну роботу пропонується такий розподіл балів:

– 0,5 бала – студент лише розрізняє об'єкти вивчення, відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про предмет вивчення;

– 1 бал – студент відтворює лише частину навчального матеріалу; з допомогою виконує розв'язок;

– 1,5 бала – студент правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє розв'язувати основні завдання; знання студента є достатніми; відповідь логічна;

– 2 бали – ставиться за умови, що студент має повні, глибокі знання, здатен використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення, вміє знаходити інформацію та аналізувати її, самостійно користуватися різними джерелами інформації, ставити і розв'язувати проблемні завдання, дискутувати, відстоювати власну думку [1, с. 13].

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при опануванні
дисципліни «Проектування швейних підприємств»**

Таблиця 2

Поточний, модульний контроль та самостійна робота												Екзамен	Сума				
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			T13	T14	MKP	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			13	14	4	
Ауд. р-та	СРС	Ауд. р-та	СРС	За виконання		Ауд. р-та	СРС	Ауд. р-та	СРС	За виконання		Ауд. р-та	СРС	Ауд. р-та	СРС	За виконання	
4	2	2	1	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	2	1	4	2
6	3	4	6	6	4	6	6	5	6	3	5	40	100				

Таким чином, вищенаведені рекомендації щодо розподілу балів за аудиторну та самостійну роботу, написання модульних контрольних робіт і складання екзамену, сприятиме не тільки об'єктивному оцінюванню всієї роботи студентів, але й підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних розробляти оригінальні за дизайнерським задумом та виконанням наукові проекти, творчо вирішувати різноманітні композиційні і технічні завдання.

Список використаної літератури

1. Кондель В.М. Проектування швейних підприємств : робоча програма навчальної дисципліни підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 015.17 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості) / В.М. Кондель. – Полтава: Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, 2019. – 15 с.
2. Методичні рекомендації щодо порядку і критеріїв оцінювання результатів навчання у Полтавському національному педагогічному університеті імені В.Г. Короленка. – Режим доступу: http://vn.pnpu.edu.ua/files/komissiya/metodichni_rek.pdf (дата звернення 10.11.2019 р.).
3. Мозальов В.Є. Моніторинг якості освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід / В.Є. Мозальов // Вісник Національного університету оборони України. – 2014. – № 5 (42). – С. 99–104.
4. Положення про моніторинг якості освітнього процесу в ДВНЗ «Ужгородський національний університет». – Режим доступу: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/6141> (дата звернення 10.11.2019 р.).
5. Щоголева Л.О. Моніторинг якості освіти: теоретико-методологічний аспект / Л.О. Щоголева // Педагогічний пошук. – 2014. – № 2 (82). – С. 36–40.

Віталій Фазан

ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ СУЧАСНОГО УЧНЯ

Релігія є не що інше, як відповідь на питання про сенс життя.

Л. Толстой

Сьогодні, коли дефіцит духовної культури усвідомлюється як одна з головних перешкод на шляху оновлення суспільства, духовний розвиток особистості виступає одним із найактуальніших завдань сучасної школи.